

Dato: 11. marts 2014
Kontor: Lovkvalitetskontoret
Sagsbeh: Katrine Busch
Sagsnr.: 2011-750-0013
Dok.: 1109053

Kommissorium for

Udvalg om åbenhed om den økonomiske støtte til politiske partier

1. I ethvert demokratisk samfund er det vigtigt, at der er gennemsigtighed om de politiske partiers økonomiske forhold. Den ordning, som i dag gælder i Danmark, har givet anledning til diskussion med hensyn til, om den indebærer tilstrækkelig gennemsigtighed på området.

Regeringen nedsætter derfor et hurtigt arbejdende ekspertudvalg, som skal have til opgave at se på, hvordan der vil kunne skabes øget gennemsigtighed om den økonomiske støtte til danske politiske partier. I sammenhæng hermed skal udvalget belyse samspillet mellem dels den private og den offentlige støtte til partierne, dels den statslige, regionale og kommunale støtte samt processen for tildeling heraf. Udvalget skal i den forbindelse også overveje, hvordan der kan skabes åbenhed om bidrag til politiske partier, som ydes via en sammenslutning af personer eller virksomheder. Derimod vil udvalget ikke have til opgave at foretage en nærmere vurdering af finansiering af reklamekampagner med et politisk budskab, som ikke er aftalt med et politisk parti.

Udvalget skal beskrive de gældende regler for støtte til politiske partier samt redegøre for fordele og ulemper ved den eksisterende ordning.

Udvalget skal bl.a. basere sine overvejelser på tilgængelige beskrivelser af ordninger for støtte til politiske partier i sammenlignelige lande.

Udvalget skal på baggrund heraf opstille modeller for, hvordan en fremtidig regulering af den offentlige og den private økonomiske støtte til politi-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ske partier vil kunne udformes, herunder skal udvalget beskrive modeller, hvor politiske partier i større eller mindre omfang skal vælge mellem offentlig eller privat økonomisk støtte. Det forudsættes, at udvalget i den forbindelse også i relevant omfang inddrager anbefalinger fra internationale organisationer samt internationale udviklingstendenser. Sigtet med at opstille modeller skal være at tilvejebringe et grundlag for en politisk vurdering af de forskellige muligheder for at indføre en ny ordning, der sikrer mere åbenhed om den offentlige og den private økonomiske støtte til politiske partier.

Udvalget skal tilrettelægge sit arbejde således, at det så vidt muligt er afsluttet i løbet af sommeren 2014.

2. Formand for udvalget er tidligere departementschef Bo Smith.

Udvalget sammensættes i øvrigt således:

- Professor Jørgen Albæk Jensen, Aarhus Universitet
- Lektor Karina Kosiara-Pedersen, Københavns Universitet

Udvalgets sekretariatsfunktion varetages af Justitsministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Baggrund

1. Danske partiers økonomiske forhold reguleres i dag af reglerne i lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 1123 af 24. oktober 2006, og lov om økonomisk støtte til politiske partier, jf. lovbekendtgørelse nr. 1291 af 8. december 2006.

1.1. Det følger af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber, at partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter.

Regnskabet skal indeholde oplysninger om følgende indtægtstyper: offentlig partistøtte, kontingentindtægter, yderligere private tilskud fra private personer, renteindtægter samt tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger.

Såfremt et parti i regnskabsåret fra samme private bidragsyder har modtaget et eller flere bidrag, der tilsammen overstiger 20.000 kr., skal bidragsyderens navn og adresse fremgå af regnskabet. Regnskabet skal endvidere indeholde oplysning om den samlede størrelse af eventuelle anonyme bidrag og oplysning om størrelsen af de enkelte anonyme bidrag på mere end 20.000 kr. Regnskabet skal herudover indeholde oplysning om balance og egenkapital.

Regnskabet aflægges årligt for perioden 1. januar til 31. december og skal underskrives af partiets ledelse og indeholde en erklæring om, at partiet ikke har haft andre indtægter end anført i regnskabet.

Partiets ledelse skal senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning indsende en bekræftet kopi af regnskabet til Folketinget, der fremlægger regnskabet til gennemsyn for offentligheden.

Urigtig eller mangelfuld angivelse af private bidrag til politiske partier, urigtige eller mangelfulde oplysninger i øvrigt i partiregnskaber samt afgivelse af urigtig erklæring om, at partiet ikke har haft andre indtægter end anført i regnskabet kan straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Partiorganisationer (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

1.2. Efter lov om økonomisk støtte til politiske partier kan partier/kandidatlister, der har deltaget i kommunal-, regional- eller folketingsvalg, få offentlig partistøtte.

Partistøtten beregnes på baggrund af det antal stemmer, et parti/en kandidatliste har opnået ved henholdsvis det senest afholdte folketingsvalg, regionsrådsvalg eller kommunalvalg. Partistøtten udgør (2014-niveau) 30,50 kr. pr. stemme opnået ved folketingsvalg, 4,25 kr. pr. stemme opnået ved regionsrådsvalg og 6,75 kr. pr. stemme opnået ved kommunalbestyrelsesvalg. Beløbene reguleres en gang årligt.

Udbetaling af partistøtte er betinget af en erklæring fra partiet/kandidatlisten om afholdte og påtænkte udgifter til politisk arbejde.

Udbetaling er endvidere betinget af, at partiet/kandidatlisten har afgivet oplysninger om de bidrag, der er modtaget fra private bidragsydere, enten i en erklæring (for de kandidatlistes, der har deltaget i kommunal- og regionalvalg) eller ved indsendelse af det partiregnskab, der skal udarbejdes efter lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber (for de partier, der har deltaget i folketingsvalg).

Der skal i begge tilfælde afgives oplysninger om, hvorvidt der fra samme private bidragsyder er modtaget et eller flere bidrag, der tilsammen overstiger 20.000 kr. i det foregående år. Navn og adresse på bidragsyder – men ikke størrelsen af bidraget – skal i givet fald oplyses. Der skal endvidere afgives oplysninger om størrelsen af anonyme bidrag.

Partiregnskaberne – og de heri indeholdte oplysninger om private bidragsydere – er offentligt tilgængelige. Oplysningerne i erklæringerne fra de kandidatlistes, der har deltaget i kommunal- og regionalvalg, er ikke offentligt tilgængelige, men kan i et vist omfang være omfattet af aktindsigt.

2. Støtte til politiske partier og hermed forbundne spørgsmål har ved flere lejligheder været gjort til genstand for overvejelser i den offentlige debat. Det har i den forbindelse bl.a. været fremført, at de gældende regler på området ikke sikrer reel åbenhed om den økonomiske støtte, som partierne modtager.

Folketinget har bl.a. drøftet spørgsmålet om åbenhed i forhold til støtte til politiske partier under behandlingen af beslutningsforslag nr. B 183 og B 188 i folketingssamlingen 2009-10.

Beslutningsforslag nr. B 183 lagde bl.a. op til at sænke den gældende beløbsgrænse for offentliggørelse af private bidrag fra 20.000 kr. til 5.000 kr. Herudover blev det foreslået, at beløbsstørrelsen fra donatorer, der i det pågældende år havde givet mere end 5.000 kr., skulle oplyses. Der blev endvidere lagt op til, at bidrag til bl.a. partiernes kandidater skulle offentliggøres. Endelig blev det foreslået, at anonyme bidrag skulle videresendes til humanitære formål.

Beslutningsforslag nr. B 188 lagde op til, at regeringen skulle nedsætte en kommission, der skulle komme med forslag til, hvordan der kan skabes større åbenhed om direkte og indirekte privat partistøtte.

Beslutningsforslagene blev ikke vedtaget.

3. De danske regler om støtte til politiske partier har de senere år været genstand for kritik fra international side. Europarådets Gruppe af Stater mod Korruption (GRECO) vedtog den 2. juli 2009 en rapport vedrørende de danske regler om gennemsigtighed inden for området for partistøtte og aflæggelse af partiregnskaber.

Herudover har Europa-Kommissionen den 3. februar 2014 udsendt en rapport om bekæmpelse af korruption i EU. Rapporten forholder sig kritisk til visse dele af den gældende danske ordning.

4. I internationalt regi er der opstillet forskellige retningslinjer med henblik på at sikre gennemsigtighed om politiske partiers finansieringskilder. Det kan bl.a. nævnes, at siden juli 2004 har europæiske politiske partier kunnet modtage et årligt tilskud fra Europa-Parlamentet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2004 af 4. november 2003 om statut for og finansiering af politiske partier på europæisk plan. Forordningen, der blev ændret i 2007, indeholder ligeledes regler for privates bidrag til europæiske politiske partier. Forordningen er i øjeblikket under revision.